

Govern d'Andorra

Reglament pel qual s'estableixen les condicions tecnicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi

Ministeri de Salut
Andorra la Vella, 14 de febrer del 2018

La Legionella

La **legionel·la** és un bacteri ambiental que es multiplica entre 20°C i 45°C i mor a 70°C, amb temperatura òptima de creixement de 35-37°C. El seu nínxol ecològic natural són principalment les aigües superficials (rius, llacs, aigües estancades, aigües termals, fangs...).

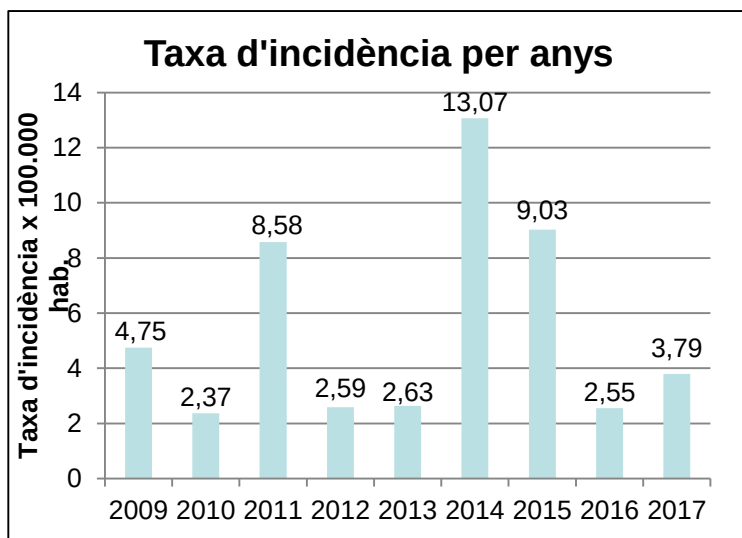
❑ Des dels reservoris naturals, el bacteri pot **colonitzar** els sistemes d'abastament d'aigua i, a través de la xarxa de distribució, incorporar-se als sistemes interns d'aigua sanitària (freda o calenta) i a altres equipaments que requereixen d'aigua per al seu funcionament.

❑ En aquestes instal·lacions, un mal disseny o un manteniment incorrecte, pot provocar que l'aigua s'estanqui, s'acumulin matèries i s'acabi generant un biofilm que afavoreix la seva **proliferació** fins a concentracions amb capacitat infectant. Si hi ha **mecanismes productors d'aerosols**, el bacteri pot dispersar-se en l'aire i **penetrar per inhalació**, provocant una **infecció de l'aparell respiratori coneguda com a legionel·losi**.

La legionel·losi: dades epidemiològiques casos declarats a Andorra

La **legionel·losi** és un malaltia que pot afectar qualsevol persona, tot i que la majoria dels casos es donen en homes d'edat avançada amb patologies prèvies, i en determinats grups poblacionals vulnerables (gent gran i altres persones immune deprimides). Es **manifesta de forma individual** (casos aïllats) o també per mitjà de **brots epidèmics**. La **forma més greu** de la malaltia cursa amb un quadre de **pneumònia**, que si bé habitualment es pot tractar i evoluciona favorablement, **en alguns casos pot arribar a ser fatal**.

Any	Nombre casos legionel·losi	Taxa incidència
2009	4	4,75
2010	2	2,37
2011	7	8,58
2012	2	2,59
2013	2	2,63
2014	10	13,07
2015	7	9,03
2016	2	2,55
2017	3	3,79

Font: Àrea de Promoció, Prevenció i Vigilància de la Salut (APPVS) - Ministeri de Salut (Govern d'Andorra). Febrer 2018.

Les dades epidemiològiques mostren un degoteig més o menys constant, de casos associats i de casos aïllats, **detectats en el territori** durant els darrers anys.

D'altra banda, existeix també un degoteig menor de **casos detectats a Europa que han transitat pel territori** i que han estat notificats per l'EWGLI (*European Working Group for Legionella Infections*).

Situació actual i context

- ✓ El **marc normatiu vigent** relatiu a la prevenció i control de la legionel·losi s'aplica **únicament** a **torres de refrigeració i vasos d'hidromassatge**.
- ✓ Existeixen arreu del territori **nombroses altres instal·lacions i equipaments** que s'ha demostrat que **poden actuar com a potencials focus de proliferació i disseminació del bacteri** per les quals no es disposa de cap tipus de regulació.
- ✓ Donat el context mediambiental d'Andorra, on no existeixen gairebé activitats industrials que produeixin emissions altament contaminants, la possibilitat que en aquestes instal·lacions considerades de risc es pugui produir una proliferació i dispersió del bacteri **constitueix una de les principals amenaces ambientals a partir de la qual es pot generar una potencial situació d'afectació de la salut pública**.

Estimació instal·lacions a risc

S'estima que poden haver **més de 1.000 instal·lacions o equipaments de risc** arreu del territori:

Tipus instal·lació o equipament a risc	Nombre
Torres refrigeració	3
Vasos hidromassatge (<i>jacuzzis</i> ®)	81
Xarxes aigua freda i calenta en edificis de concurrència pública (hotels i altres allotjaments turístics, centres esportius, centres sanitaris i sociosanitaris, centres termals i de wellness, etc.)	800 aprox.
Altres equipaments (túnels rentat vehicles, nebulitzadors centres comercials, vehicles especials de neteja, fonts ornamentals, equips de teràpia respiratòria, etc.)	100 aprox.
TOTAL	1.000 aprox.

El marc regulador vigent s'aplica només al 10% de les instal·lacions o equipaments a risc presents arreu del territori

Aspectes més rellevants del reglament

- S'integra en un **únic marc regulador** el marc normatiu ja existent (torres refrigeració i vasos d'hidromassatge) i les mesures de prevenció i control que s'han d'aplicar a les altres principals instal·lacions susceptibles d'esdevenir focus de propagació de legionel·la.
- S'obliga als administrats titulars (públics i privats) a notificar totes aquestes instal·lacions: **cens nacional d'instal·lacions i equipaments a risc**.
- Crea i estableix la figura del “**centre o establiment sensible**”: hospital, altres centres assistencials sanitaris i sociosanitaris i centres residencials per a gent gran i altres persones vulnerables.
- Obliga a implantar **mesures preventives i un programa d'autocontrol** per a totes les instal·lacions de risc.
- Estableix una **capacitació bàsica mínima** (formació no reglada) **pel personal** que duu a terme operacions de **manteniment, tractament i control de les instal·lacions**.
- Es regulen les “**empreses de tractament i control**” i els “**centres formadors**” que presten serveis dirigits a la prevenció i el control de la legionel·losi.
- S'estableixen un **mínim de condicions pel laboratoris** que efectuen anàlisi d'aïllament de legionel·la en mostres ambientals.
- Es regula la **vigilància sanitària** i les **actuacions davant una associació de casos** o davant una **sospita fonamentada que pugui induir a que es declari una situació de brot epidèmic** de legionel·losi.

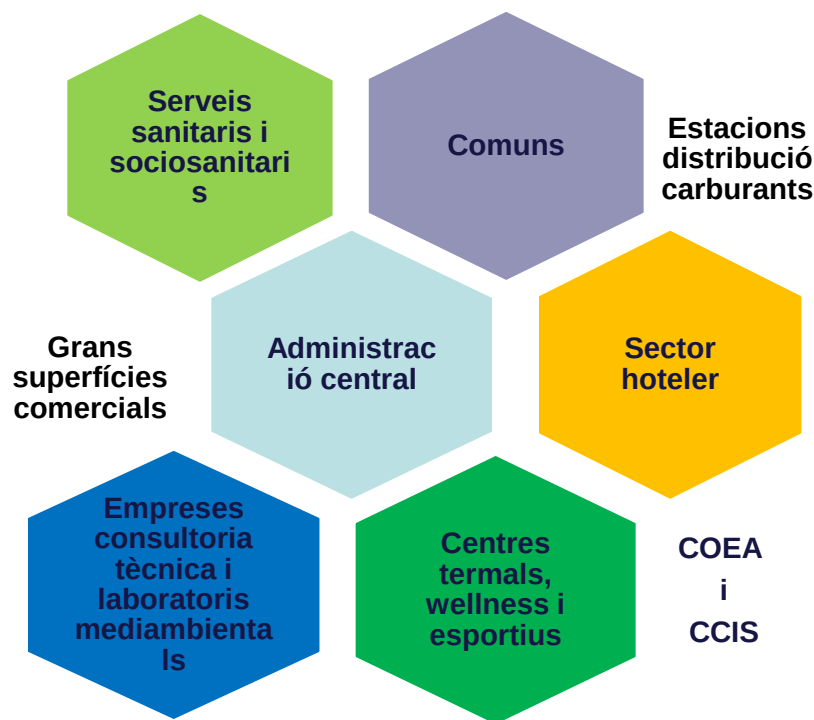
Períodes transitoris d'adaptació

Es preveuen disposicions transitòries perquè tots els operadors afectats, puguin disposar de terminis raonables per poder-s'hi adaptar:

Actuacions a realitzar en el marc del reglament	Termini
Identificar (censar) i procedir a notificar aquelles instal·lacions o equipaments a risc de que es disposa.	1 any
Aplicar el pla de prevenció i control de la legionel·la en cas de disposar de torres de refrigeració i de vasos d'hidromassatge (jacuzzis®).	Immediat (continuitat aplicació de la normativa vigent existent segons s'escaigui)
Centres o establiments sensibles: disposar i aplicar el pla de prevenció i control de la legionel·la en totes aquelles instal·lacions i equipaments a risc de que es disposi.	2 anys
Altres centres o establiments d'ús col·lectiu: disposar i aplicar el pla de prevenció i control de la legionel·la en totes aquelles instal·lacions i equipaments a risc de que es disposi.	3 anys
Empreses serveis de manteniment i control: disposar d'una direcció tècnica i personal capacitat i adaptar-se a la resta de requisits tècnics i administratius previstos a la normativa.	2 anys
Empreses serveis de formació: disposar d'una direcció tècnica i de personal capacitat i adaptar-se a la resta de requisits tècnics i administratius previstos a la normativa.	2 anys
Laboratoris anàlisi: adaptar les tècniques d'anàlisi de legionel·la en mostres ambientals (aigua) als requisits (límits de detecció) i normes de qualitat previstos a la normativa.	2 anys

Procés consultiu previ

- El projecte reglamentari ha estat objecte d'un **ampli procés consultiu amb tots els sectors (públics i privats) afectats**:

- Ampli consens** en el sentit de que és **necessari disposar d'un marc normatiu de referència**, per poder **estar degudament preparats** i aportar una resposta adequada i proporcional a aquelles situacions de risc que es puguin produir, limitant i contenint els probables impactes socioeconòmics que se'n poden derivar.

Conclusions

- Estableix un marc d'actuació concret definint el que han de respectar els diferents administrats afectats i **legitima aquelles actuacions de vigilància** que s'han de dur a terme des de l'Administració sanitària pública (ministeri encarregat de la salut).
- Aquest marc regulador incorpora procediments que molts dels centres o establiments als quals serà d'aplicació ja executen: evita que es produeixin situacions de **competència deslleial** entre operadors del mateix sector.
- Proporciona un **cens de les instal·lacions o equipaments de risc**: de gran utilitat per poder actuar de forma efectiva per contenir qualsevol situació en la que es pugui produir una associació de casos o una sospita de brot epidèmic.
- Proporciona períodes transitoris raonables perquè totes les parts afectades o implicades disposin de **terminis d'adaptació suficients** per adequar-se a allò previst a la norma que els hi és d'aplicació.
- El risc zero no existeix però aquest reglament és un marc normatiu que té com a finalitat **incrementar el nivell de protecció de la salut** i contribuir a **minimitzar i contenir els probables impactes** que es podrien produir, davant una potencial situació de crisi (brot epidèmic).

Govern d'Andorra

Gràcies per la vostra atenció